

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1000 София,
ул. „Екзарх Йосиф“ № 12

Администрация: тел.: 02/930 49 57; факс: 02/980 76 32

Изх. № ВСС-11844/2020 г.

Дата: 09-02-2021

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-053-03-89

дата 09.02.2021 г.

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № КП-053-03-89/13.11.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Изпращам Ви извлечение от протокол № 2, т. 29 от заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведено на 4 февруари 2021 г., ведно с приложения, относно проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност, на Ваше разпореждане.

Приложение: съгласно текста.

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

АНТОНИНА РОМАНОВА

(съгласно заповед № ВСС-1774/08.02.2021 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от протокол № 2
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на
Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на **4 февруари 2021 г.**

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

ПРАВНИ ВЪПРОСИ

29. ОТНОСНО: Проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:

29.1. ИЗРАЗЯВА отрицателно становище по проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност.

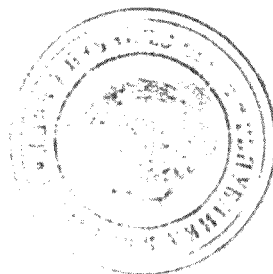
29.2. Решението по т. 29.1 **ДА СЕ ИЗПРАТИ** на Анна Александрова, председател на Комисия по правни въпроси към 44-то Народно събрание, ведно със становищата от Софийски градски съд, Районен съд – Пазарджик и Районен съд – Горна Оряховица по проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Боян Магдалинчев

Вярно с оригинала,
Ст. специалист:

В. Тесовска

BT/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

Изх. № РД-21-ВСС-579/2020 г.
29.12.2020 г.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-МВНН	30-12-2020

Г-н Г. Нечев
Т. 11

04.01.2021г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА-
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
УЛ. „ЕКЗАРХ ЙОСИФ“ № 12
ГР. СОФИЯ

На Ваш изх. № ВСС-11844/2020 от 10.12.2020 г.

С. Янкова
04.01.2021г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАШКУНОВА,

В изпълнение на решение по т.2.2. от протокол № 28/07.12.2020 г., на Комисията по правни въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет, приложено Ви изпращаме в указания срок становище относно Законопроект за защита на физическите лица при неплатежоспособност, изпратен ни с горечитираното писмо.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

РУСИ АНДЕРСОНОВ
ЗАМ.- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД
Заповед № РД-08-5218/14.12.2020 г./

Изготвя: С. Бояджиева – специалист, сектор АДП

1000 София, бул. "Витоша" № 2, тел. централа: 02/ 9219 88; факс 02/ 981 37 40;

e-mail: cabinet@sgs.justice.bg

Взето с одобрение

23-981/29.12.2020г.

**ДО
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за защита на физическите лица при неплатежоспособност, № 054-01-101, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители на 29.10.2020 г., препратен от КПВ към Пленума на ВСС на Софийски градски съд за становище с писмо с изх. № ВСС-11844/2020 от 10.12.2020 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Представяме на вниманието Ви становище относно Законопроект за защита на физическите лица при неплатежоспособност № 054-01-101, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители на 29.10.2020 г., препратен от КПВ към Пленума на ВСС на Софийски градски съд за становище с писмо с изх. № ВСС-11844/2020 от 10.12.2020 г.

Софийски градски съд подкрепя принципно идеята за намиране на адекватно решение на проблема относно невъзможността на физически лица да обслужват задълженията си и съответно относно събираемостта на вземанията на кредиторите. Разрешаването на проблема, касаещ баланса в корелативната връзка длъжник – кредитор, следва да се търси след широко обществено обсъждане и след анализ и проучване на чуждестранния опит на останалите държави-членки в Европейския съюз.

В мотивите на законопроекта е посочено, че със същия се цели транспонирането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20.06.2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на

Възглас с оригинала

Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността).

Целта на Директивата, изведена в пар. 1 от Преамбюла на същата, е да се гарантира, че жизнеспособните предприятия и предприемачи с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективни национални рамки за превантивно реструктуриране, които им позволяват да продължат да осъществяват дейност, че почтените несъстоятелни или свърхзадължнели предприемачи могат да се възползват от пълно опрощаване на задълженията след разумен срок, като по този начин им се даде втори шанс и че ефективността на производствата се подобрява по-специално чрез скъсяване на тяхната продължителност. Следователно, Директивата цели осигуряване на правни механизми в държавите-членки по отношение на предприятията и предприемачите.

В чл. 1, пар. 4 от Директивата е прието, че държавите-членки могат да разширят прилагането на производствата, които водят до опрощаване на задължения, така че да обхванат изпаднали в несъстоятелност физически лица, които не са предприемачи. Предлаганият законопроект, който е насочен към физически лица длъжници, чиито задължения не произтичат от търговска дейност, може да се приеме, че касае именно горесцитирания чл. 1, пар. 4 от Директивата. Тази норма е диспозитивна по характер и не задължава държавите-членки да разширят приложението на Директивата и по отношение на физически лица, които не са предприемачи. Следователно, предлаганият законопроект не е обвързан със задължение на ниво Европейски съюз. Същият и не транспонира в цялост горесцитираната Директива, тъй като за това е необходима сериозна законодателна промяна в търговската несъстоятелност и производство по стабилизация, уредени в Търговския закон.

Считаме, че българският законодател е предвидил достатъчно ефективни механизми за защита на физическите лица длъжници, така че да не се засегнат неправомерно правата и интересите на насрещната страна – кредиторите. Такъв правен институт е несеквестируемостта на длъжниковото имущество, уредена в чл. 444, 446, 446а, както и недействителността на отказа от тази закрила, уредена в чл. 447 от ГПК. Несеквестируемостта брани личната сфера и жизнеспособността на длъжника, давайки ѝ предпочитание пред имуществените интереси на кредитора, каквато цел прозира и в някои от разпоредбите на предлагания законопроект.

Възглас с одобрение!

Българският законодател въведе и института на абсолютната погасителна давност, с изменението на чл. 112 от Закона за задълженията и договорите (ДВ, бр. 102/01.12.2020 г., в сила от 01.06.2021 г.). С приемането на 10-годишната погасителна давност се предоставя възможност на физическото лице длъжник да се освободи от задълженията си след изтичането на предвидения срок, т.е. целта, която е предвидена и в предлагания законопроект. От друга страна, с въведената абсолютна давност кредиторът загуби възможността за защита на правата си за вземането срещу длъжника, дори и при своевременно предприети активни действия от негова страна.

Считаме, че ако бъде въведен наред с горесцитираните институти и възможност за "личен банкрут" ще бъдат засегнати по недопустим начин интересите на добросъвестните кредитори и ще възникне недопустим дисбаланс в корелативната връзка длъжник-кредитор. Това е така, защото длъжникът може да предприеме действия за образуване на производство за личен фалит, за да се освободи от част от задълженията си, да редуцира други, а впоследствие да се позове и на изтекла погасителна давност, в резултат на която кредиторите губят възможността да дирят съдебна защита на правата си и да удовлетворят по принудителен ред вземанията си. Така длъжникът се явява защитен „двойно“ в стремежа си или невъзможността да изпълни поетите задължения.

Предлаганият законопроект предвижда също, че производството ще бъде освободено от такси за длъжника и кредиторите, като длъжникът има право и на безплатна правна помощ. Считаме, че по този начин би се натоварил неправомерно бюджета на съдебната власт, от който ще се разходват средства за производство по законопроекта, в което се цели удовлетворяване на икономическите интереси на кредиторите и съответно длъжника, без да постъпват съответните държавни такси в бюджета. В производството по несъстоятелност на търговците по Търговския закон, ако молбата е подадена от длъжника, не се внася предварително държавна такса, но същата се събира от масата на несъстоятелността. След като не се предвижда да се дължат държавни такси в това производство, което предвижда ангажиране на съд и на държавен съдебен изпълнител, то същото може да бъде използвано недобросъвестно от страните (от длъжника и от кредиторите), които чрез него ще си спестят таксите по съдебните производства и по изпълнителните производства (например, такси за опис, разноски за оценка, пропорционалната такса за събиране на вземането, др.). Следва да бъде отбелязан и факта, че в това производство

Възглас с възмущение! 3

неминуемо съдът ще следва да допусне експертизи, за които страната/страните дължат разноски. Не е налице основание за освобождаване от заплащане на тези разноски и същите да останат в тежест на бюджета.

От друга страна, държавният бюджет би се натоварил и от предоставяне на безплатна правна помощ, както предвижда законопроектът. Институтът на безплатната правна помощ е предвиден да гарантира равен достъп на лицата до правосъдие, като средствата за правна помощ се осигуряват от държавния бюджет. Безплатната правна помощ се предоставя по изключение и само в предвидените от закона случаи след преценка на съда по всеки конкретен случай.

Ако законопроектът бъде приет, то не следва да се прилага по отношение на вече възникнали вземания, както е предвидено в § 1 от ПЗР на същия. Това би довело до правна несигурност и нарушаване на интереса на добросъвестните кредитори, които при сключването на сделката с длъжника не са могли да предвидят такова законодателно разрешение и съответно да намерят правен механизъм за защита на интереса си. Това би довело и до голям (не само икономически, но и чрез ограничение на правната сфера) натиск върху длъжниците, чиито кредитори ще поискат обезпечаване на необезпечените дотогава вземания, съответно отсрочване и разсрочване на вземанията, тъй като съгласно чл.37, ал. 1 от предлагания законопроект в предвидения срок се погасяват само необезпечените вземания и тези, които не са отсрочени или разсрочени.

Относно конкретния законопроект:

Предложеният законопроект е вътрешно противоречив, схематичен, създаден без да предвижда гаранции за обезпечаване в равна степен на интересите на длъжника и неговите кредитори.

Липсва уреденост на реда за провеждане на производството, в което са съчетани елементи на стабилизация и принудително изпълнение. В законопроекта са налице препратки към разпоредбите на охранителното производство, към разпоредби на исковото производство и към нормите на индивидуалното принудително изпълнение. В настоящия случай има смесване на исков и охранителен процес, като липсват конкретни процесуални норми, които да регулират действия на съд и страни в производството. Едновременно с това липсва препращане към основния процесуален закон ГПК, като са налице само спорадични препращания към него, поради което остава неясно по какъв ред ще се провежда това

Възрото с оригинала!

производство. Следователно, не е създадена процесуална „основа“ за разглеждане на това производство.

Липсва ясно отграничение на фазите на производството и целта, която се преследва с всяка една от тях. Необходимо е да се посочи и това, че смисълът на производството е справедливо удовлетворяване на кредиторите на длъжника, както и защита на интереса на последния, без съдът да се занимава с неговата рехабилитация относно социален и трудов статус. Последните подлежат на преценка в контекста на целта на личния фалит, но не могат да представляват самостоятелна цел на този процес. Ето защо съществува необходимост от това да се прецени какви фази включва производството и каква конкретна цел се преследва с всяка една от тях. Смисълът е да се установи колко и кому дължи длъжникът, както и да се предвиди способ за удовлетворяване на вземанията на кредиторите, по начин, който не би накърнил непоправимо интереса и статуса на длъжника.

В законопроекта е предвидено, че съдът открива производство (чл.16 от законопроекта), но какво точно производство открива и на какво основание, не става ясно. Не е регламентирано пред кого кредиторите предявяват вземанията си, в какъв срок и по какъв начин. Не са ясно отграничени правомощията на съд и съдебен изпълнител относно определяне кръга на кредиторите и структурата на дълга, доколкото функцията на съда се изразява единствено в одобрение на описа, съставен от съдебния изпълнител и главно по данни от длъжника. Предвидено е, че решението на съда, с което се уважава молбата на длъжника за защита при неплатежоспособност има действие по отношение на всички и въз основа на него се спират изпълнителните дела, освен посочените като изключения; висящите искиви производства (дори и тези за издръжка), дори и обезпечителните производства; прието е, че се прекратява начисляването на лихви и неустойки на задълженията, които са установени в рамките на това производство и се прекъсва давността за вземанията, но само за кредиторите с приети вземания (чл.25 от законопроекта). Не е налице законово основание за подобно облекчаване на положението на длъжника. Тези последици осъществяват пряк негативен ефект в правната сфера на кредиторите с приети вземания, като освобождават длъжника от последиците от неговото виновно поведение, представляващо неизпълнение (противоречи на принципа, че никой не може да черпи права от виновното си поведение; както и на закона, предвиждащ с нормата на чл.86 ЗЗД пораждане на задължение за заплащане на обезщетение за

Взето с вниманието!

неизпълнение на парично задължение в срок, включително и на държавните вземания, съгласно ЗЛДТДПДВ). Следва да бъде отбелязан и факта, че само по отношение на кредиторите с приети вземания, се предвижда прекъсване на давността до приключване на производството, докато за вземанията на другите кредитори давност тече. Тук е мястото да се посочи, че кръгът от кредитори се сочи само от длъжника и е налице възможност той да не бъде изчерпателен за пълния кръг от кредитори в декларацията по чл.12 от законопроекта, а тези, които не са посочени от него не разполагат с възможност, предвидена в законопроекта да се легитимират като такива и както е посочено и по-горе, не е разписан ред за предявяване на техните вземания. Следва да бъде отбелязано, че съществува възможност длъжникът умишлено да признае вземания, които несъществуват, тъй като произтичат от симулативни сделки и пр., т.е. да създаде привидни кредитори, а способ за защита срещу тези негови действия не е предвиден.

При така предложения законопроект, касаещ отношения длъжник-кредитори, е явен стремежът да се постави длъжникът в привилегировано отношение спрямо своите кредитори, а това води до нарушаване на баланса в тези обществени отношения, за които проектът има претенции да регулира. Смисълът на тази регулация е в равнопоставеност на длъжник и кредитори и това е така тъй като длъжникът, участва в гражданския оборот чрез сключване на сделки, а сключването на сделки е резултат от неговата волева осъзната дейност, насочена към постигане на определени правни последици. Тези действия на длъжника предполагат оценка на всяка конкретна ситуация и преценка на възможностите му да изпълни поетите задължения, а не да му се предоставят възможности за облекчаване на задълженията чрез редукция на същите или освобождаване от тях, извън предвидените вече в българското законодателство.

Чрез негативен критерий е направен опит да се даде определение на понятието добросъвестност (чл.6 от законопроекта), но този опит е останал неуспешен, тъй като посочените критерии са неизчерпателни, а едновременно с това съдът е натоварен да следи служебно за добросъвестността на длъжника (чл.6, ал.3 от законопроекта), без да е ясно дали съдът може и при какви обстоятелства да събира доказателства за добросъвестността на длъжника. Добросъвестността в гражданското право е свързана със знание на определени факти, като под нея се разбират и онези усилия и напрежение от страна на длъжника, които кредиторът

Взето с оглед!

очаква. Ето защо засиленото служебно начало би създавало трудности за съда и би го поставило в състояние на обективна невъзможност да направи проверка относно наличието на добросъвестност или липса на такава у длъжника в краткия срок на предвиденото производство по чл.18 от законопроекта.

Предвидено е налагане на обезпечителни мерки с цел запазване на имуществото на длъжника (чл.15 от законопроекта), което може да доведе до торпилиране на висящите изпълнителни дела от недобросъвестни длъжници, чрез инициране на такова производство.

По наше виждане последиците от решението на съда касателно самия длъжник и наложените му ограничения се явяват непропорционални (чл.30-чл.31 от законопроекта), доколкото е предвидено, че се погасяват всички необезпечени имуществени задължения, които са възникнали преди този момент и не са отсрочени или разсрочени (чл.37 от законопроекта). Тази последица отново поставя въпросът за защита интересите на кредиторите. С този законопроект се предвижда изтичане на преклузивен срок, който има за последица погасяване на материални права, без да е предвидена възможност същите да бъдат надлежно и активно упражнени от кредиторите, което сочи на едностранчивостта на предложената нормативна уредба.

С оглед на гореизложеното считаме, че по изпратения Законопроект за защита на физическите лица при неплатежоспособност следва да бъде дадено отрицателно становище.

ИЗГОТВИЛИ:

съдия Елена Радева

съдия Мария Бойчева

Взето с огляд на...

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
<i>ВСС 11844</i>	04-01-2021

Изх. *9065*
Дата: *29.12.2020г.*

Д. Златева
15.01.2021г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГР. СОФИЯ

На Ваш Изх.№ ВСС-11844/2020 от 10.12.2020г.

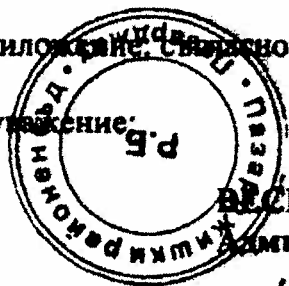
Относно: изразяване на становище по проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАШКУНОВА,

Приложено изпращам Ви становището на съдите от Районен съд - Пазарджик.

Приложено е съгласно текста

С уважение:

ВЕСЕЛКА ЗЛАТЕВА
Административен ръководител-председател

Изготвил:
АВАС

11
11
1

Взет с оригинала!

СТАНОВИЩЕ

на съдиите от гражданската колегия при Районен съд – Пазарджик относно проекта на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност.

След проведено обсъждане, съдиите от състава на Пазарджишкия районен съд приеха следното становище:

На страната ни е необходим закон, който да уреди обществените отношения, произтичащи от неплатежоспособността на добросъвестните физически лица, още повече, че неговото приемане е наложително с оглед транспонирането във вътрешното ни право на Директива (ЕС) 2019/1023. Предложеният законопроект има необходимото съдържание, за да уреди провеждане на производството по предоставяне на защита на физическите лица при неплатежоспособност и удовлетворяване на техните кредитори, доколкото това е възможно с оглед имуществото на длъжника. Налице са обаче и някои слаби моменти, чието преодоляване ще улесни прилагането на закона и ще ограничи създаването на противоречива съдебна практика, като например:

Чл.12, ал.4 от законопроекта предвижда хипотеза за прекратяване на производството от съда, ако в хода на същото се установи, че декларацията за имуществото, доходите и задълженията на длъжника е с невярно съдържание. Същевременно в чл.13 е предоставена възможност на длъжника да допълва същата декларация по всяко време до приключване на това производство, ако е пропуснал да обяви свое имущество, доходи или други подлежащи на деклариране данни. При това положение следва да се помисли за синхронизирането на двете разпоредби, тъй като неистинността на декларацията би могла да се изразява не само в невярното посочване на данните, но и в непълнота на нейното съдържание.

Разпоредбата на чл.14 относно споровете за подсъдност и проверката за редовността на молбата за предоставяне на защита при неплатежоспособност е излишна, тъй като тези въпроси добре са уредени в ГПК.

В законопроекта не е предвиден ред и срок, по който кредиторите на длъжника, които не са посочени от него в декларацията по чл.12 и чиито вземания не са съдебно установени, могат да предявят своите вземания. Това поставя тези кредитори в неравностойно положение спрямо кредиторите, които са посочени от длъжника или чиито вземания са съдебно признати и създава предпоставки за злоупотреба от страна на длъжника, който може да избира кои свои кредитори да включи в инициираното от него производство по несъстоятелност.

Взето с одобрението

Не са предвидени принципните критерии, по които съдът при постановяване на решението по чл.19 за поставяне на длъжника под защита ще направи преценка дали по отношение на същия са налице предпоставките за неплатежоспособност по чл.5. Не става ясно дали невъзможността на длъжника да изпълнява своите изискуеми парични задължения ще се преценява единствено с оглед на неговите доходи и налични парични средства или ще се взема предвид и неговото движимо и недвижимо имущество. Ако последното ще е от значение за неплатежоспособността, следва да се предвиди ред за пазарната оценка на това имущество.

Разпоредбата на чл.32 предвижда, че при откриване на наследство след постановяване на решението за предоставяне на защита, длъжникът задължително приема това наследство по опис. Текстът се нуждае от прецизиране, тъй като не е ясно дали длъжникът губи правото да се откаже от това наследство или може да се откаже, но ако реши да го приеме, приемането задължително трябва да е по опис.

Законопроектът не предвижда защита на кредиторите, чиито вземания не са съдебно установени към момента на постановяване на решението за предоставяне на защита, респ. в срока по чл.20, ал.1, и същевременно не са посочени от длъжника в декларацията по чл.12, поради което не са включени в описа на имуществото по чл.16. Би следвало да се даде възможност на тези кредитори в определен срок след постановяване на решението по чл.19 да предявят установителен иск за своето вземане и да искат същото да се включи в описа.

Изготвил:.....
/районен с-д Чардаков/

Взето с архивала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД – ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Изм. № 2954

Дата: 31.12.2020 г.

J. Анков
08.01.2021

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Година
<i>ВСС-11844</i>	<i>05-01-2021</i>

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

20 Орпгнч

На Ваш изх. № ВСС-11844/2020/10.12.2020 г.

СТ А Н О В И Щ Е
НА РАЙОНЕН СЪД – ГОРНА ОРЯХОВИЦА
ПО ПРОЕКТА ЗА ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА
НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА ПРИ НЕПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ

Уважаема госпожо Пашкунова,

Във връзка с дадената ни възможност представяме следното становище по проекта за Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност:

Споделяме заложената в законопроекта идея, че осигуряването на баланс между защитата на правата и интересите на неплатежоспособния длъжник и справедливото удовлетворяване на неговите кредитори е неразривно свързано с преценката за добросъвестност на длъжника. Намираме обаче, че казуистичното изброяване на основанията за недобросъвестност на длъжника в чл. 6, ал. 2, т. 1 – 7 е съществен недостатък на проекта. Известно е, че и най-съвършеният закон не може да уреди всички хипотези, които животът предлага. Поради това казуистичното изброяване на отделните основания за недобросъвестност

Възрж с думицата!

следва да бъде допълнено с формулирането на общо основание. Добър пример за такъв подход е легалната дефиниция на неравноправна клауза в чл. 143 от Закона за защита на потребителите, в която общото понятие, формулирано в ал. 1, допълва отделните случаи, изброени в ал. 2, т. 1 – 20. Следвайки този пример, намираме за уместно в чл. 6 от проекта да бъде създадена нова алинея (непосредствено преди или след сегашната алинея 2), в която общото основание за недобросъвестност да бъде определено като всяко действие на длъжника, извършено в определен период преди подаване на молбата или в хода на производството по защита, което създава или е предназначено да създаде значително неравновесие между правата и интересите на длъжника и неговите кредитори.

Регламентираната в чл. 10 от проекта изключителна родова компетентност на районния съд ще лиши практиката по прилагане на закона от натрупания почти четвъртвековен опит на окръжните съдилища по делата за търговска несъстоятелност. Ето защо и в съответствие с количествения критерий, възприет в чл. 104, т. 4 от ГПК, предлагаме делата за защита на длъжници с парични задължения с общ размер над 25000 лв. да бъдат родово подсъдни на окръжните съдилища.

Предвиденото в чл. 11, ал. 1 от проекта освобождаване на длъжника от заплащане на държавни такси е в съответствие с естеството на производството. Това освобождаване обаче е оправдано само за случаите, в които длъжникът е добросъвестен. Ето защо предлагаме разпоредбата на чл. 11, ал. 3 от проекта да бъде допълнена в смисъл, че при прекратяване на делото поради установяване на основание за недобросъвестност съдът осъжда длъжника да заплати държавна такса в определен от закона размер.

Особено несполучливо и непълно е предложеното в проекта решение на въпроса за възлагане на разноските в производството за защита. При създаването на нормативната уредба на този въпрос следва да се има предвид, че действията по осребряването на имуществото на длъжника са свързани с назначаването на оценителни, счетоводни и други видове експертизи, за извършването на които се назначават срещу вознаграждение вещи лица. В съответствие с възприетия в чл. 3, ал. 2 принцип на служебното начало тези вознаграждения и останалите разноси в производството очевидно ще бъдат авансирани от бюджета на съда. В зависимост от броя и сложността на образуваните производства за защита

Взето с вниманието

в цялата страна бюджетните средства за покриване на тези разноси могат да достигнат до размери, застрашаващи финансовата стабилност на съдебната власт. Предвиденото в чл. 11, ал. 3 от проекта възлагане на направените разноси на длъжника в случаите на прекратяване на делото поради недобросъвестност не е ефективно средство за отстраняване на тази опасност. В почти сто процента от случаите така учреденото вземане в полза на съда ще бъде несъбираемо, доколкото по правило длъжникът в производството за защита е неплатежоспособен. Ето защо предлагаме допълването на проекта с изрична разпоредба, която да предвижда авансираните от бюджета на съда разноси в производството да се възстановяват периодично от постъпилите средства в сметката по чл. 21.

Намираме за неразумно кратък и на практика непостижим едноседмичния срок за изготвяне на проект за опис от държавния съдебен изпълнител, предвиден в чл. 16, ал. 2. Изготвянето на този проект предполага извършването на многобройни справки, голяма част от които в регистри, които не са публични и до които съдебният изпълнител няма пряк достъп по електронен път. Събирането на данни за притежаваните от длъжника движими вещи (извън регистрираните МПС), за права върху интелектуална собственост, за парични и непарични вземания, за получени през последните три години доходи от трудови договори (особено в случаите по чл. 52 от ЗДДФЛ, в които длъжникът е освободен от задължение за подаване на годишна данъчна декларация) изисква извършването на две и повече последователни справки и съдействие не само от държавни и общински органи, но и от работодатели, банки, финансови институции по чл. 3а от ЗКИ, застрахователни и пенсионноосигурителни дружества, инвестиционни посредници, организации за колективно управление на интелектуална собственост и други физически и юридически лица. От решаващо значение за обема на работата по изготвяне на проекта за опис и съответно на необходимото време за извършване на тази работа е броят и видът на посочените от длъжника активи и обстоятелства в декларацията по чл. 12 от проекта. Ето защо намираме за най-подходящо срокът за изготвяне на проекта за опис да се определя от съда с определението за откриване на производството по чл. 16, ал. 1 в определени в закона граници (напр. от две седмици до два месеца).

Взето с оглед

Съществен недостатък на проекта е липсата на разпоредби за съотношението на производството по защита на длъжника и принудителното събиране на публичните задължения на длъжника по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Препращането в чл. 36 към правилата в част пета от ГПК е крайно недостатъчно, за да се приеме, че е уреден адекватно редът за осребряване на имуществото. С изключение на двете изречения в ал. 2 на чл. 36 в проекта липсват особени правила на реда за осребряване, отчитащи принципните разлики между производството за защита и изпълнителното производство по ГПК.

На практика в проекта липсват каквито и да са правила за разпределението на постъпилите средства в сметката по чл. 21. Не става ясно кой орган, с какъв акт, в какъв срок и по какъв ред ще извършва разпределението. Ако заложената в проекта идея е била тези въпроси да се уредят с препращане към ГПК, това следва да се посочи изрично.

В заключение намираме, че макар изготвянето на обсъждания законопроект да отговаря на необходимостта от намиране на нормативно разрешение на проблема с т.нар. вечни длъжници, в този вид проектът не може да послужи за приемането на работещ закон, който да осигури постигането на формулираните в чл. 2 цели. Необходимо е продължаване на експертната работа за усъвършенстване на отделните разпоредби и потъпването на празнотите в предложената регламентация на защитата на физическите лица при неплатежоспособност.

С УВАЖЕНИЕ:

ЗЛАТИНА ЛИЧЕВА

Адм. ръководител – председател
на Районен съд – Горна Оряховица

Взрмо с оригинала!

5100 гр. Горна Оряховица, пл. „Христо Ботев“ № 2,
Председател – тел: 0618/61928; Съд. администратор – тел: 0618/61911, Факс: 0618/28162
e-mail: rsad_go@abv.bg